

Työterveyshuolto pähkinänkuoressa

- Työnantajan on aina järjestettävä kaikille palkkaamilleen työntekijöille ennaltaehkäiseviä ja työkykyä ylläpitäviä työterveyshuollon palveluita.
- Työterveyshuollon sairaanhoitopalvelujen tarjoaminen on työnantajalle vapaaehtoista, mutta suositeltavaa.
- Työnantajan, työterveyshuollon ja työntekijöiden tai heidän edustajiensa on tehtävä yhteistyötä työterveyden kehittämiseksi.
- Työsuojeluvaltuutettu edustaa henkilöstöä palveluista neuvoteltaessa ja niitä kehitettäessä.
- Työterveyshuollon tiimi on työpaikan osapuolista riippumaton ja koostuu useista eri ammattilaisista.
- Työterveyshuollon on noudatettava hyvää työterveyshuoltokäytäntöä ja laatua.
- Työterveyshuollon työpaikkaselvitys eli työn ja työolosuhteiden terveellisyden kartoitus on työterveyshuoltopalvelujen perusta.
- Terveystarkastuksia on lakiin perustuen tarjottava vähintään fysikaalisten, kemiallisten tai biologisten altisteiden takia erityistä sairastumisen vaaraa aiheuttavassa työssä. Tarkastuksia tehdään heti työn alkaessa, työn jatkuessa ja tarvittaessa työn päättyessä.
- Myös työntekijän työkyvyn ongelmiin ja tukeen liittyvät terveystarkastukset, neuvonta ja ohjaus sisältyvät lakisääteiseen työterveyshuoltoon.
- Lisäksi voidaan tarjota tarkastuksia esimerkiksi työsuhteen alussa ja lopussa, tai ikään perustuen.
- Työterveyshuollon on annettava työntekijöille tietoja, neuvontaa ja ohjausta työn terveellisyydestä ja mahdollisista riskeistä sekä työtapatumien ensiavusta.
- Myös mielenterveyden tukeminen kuuluu työterveyshuollon tehtäviin.
- Työterveyshuollon palveluja on tarjottava yhdenvertaisesti eikä esimerkiksi työn määräaikaisuus tai osa-aikaisuus ole peruste heikommille palveluille.
- Ammattitaudin epäily kuuluu aina työterveyshuollon selvitettäväksi.
- Työnantaja saa Kelasta jälkikäteen korvauksia järjestämistään työterveyshuollon palveluista.
- Työntekijän terveyteen ja sairauteen liittyvät tiedot ovat aina luottamuksellisia ja salassa pidettäviä.
- Työsuojeluhallinto (AVI) antaa neuvontaa ja valvoo työterveyshuollon järjestämistä.

Lisätietoja

asiantuntijalääkäri

Riitta Työläjä

riitta.tyolajarvi@sak.fi

Seuraa meitä somessa

 SAKSuomenAmmattiliittojenKeskusjarjesto

 @duunarit

 @sak_ffc

Työsuojeluvaltuutetun tehtävät ja oikeudet työterveyshuoltoon liittyen

Työsuojeluvaltuutettu osallistuu työpaikkaselvityksen ja toimintasuunnitelman laatimiseen ja päivittämiseen yhteistyössä työterveyshuollon ja työnantajan kanssa. Hän myös seuraa toimintasuunnitelman toteutumista sekä välittää henkilöstön kokemuksia ja toiveita palveluista. Vähintään 20 hengen työpaikoilla yhteistoiminta toteutuu työsuojelutoimikunnassa.

Työsuojeluvaltuutetun tehtävä on erittäin tärkeä, jotta henkilöstön ääni kuuluu työterveyttä ja palveluja kehitettäessä. Vastuu työn terveellisyydestä ja turvallisuudesta sekä työterveyspalvelujen järjestämisestä on kuitenkin aina työnantajalla.

Jos työolosuhteiden terveellisyydessä tai työterveyshuollon toteuttamisessa ilmaantuu sellaisia ongelmia, joita ei työpaikan toimin saada ratkaistua, työsuojeluvaltuutettu voi kääntyä työsuojeluviranomaisten tai ammattiliittonsa puoleen ja pyytää neuvoja sekä apua.

Lisäksi työsuojeluvaltuutettu

- antaa lausunnon työterveyshuollon toiminnasta Kelan korvaushakemuksen yhteydessä
- voi pyynnöstä osallistua selvityksen tekoon, jonka työterveyshuolto laatii työntekijän haitallisesta työkuormituksesta
- voi antaa neuvontaa ja osallistua työterveys- tai työkykyneuvotteluihin työntekijän tukena tämän niin halutessa.

Työterveyshuollon järjestämiseen olennaisesti vaikuttavat asiat ja toimintamallit on käsiteltävä yhteistoimintamenettelyssä. Jollei työsuojelutoimikuntaa tai vastaavaa toimielintä ole, asiat voidaan pienillä työpaikoilla käsitellä yhdessä työsuojeluvaltuutetun ja/tai henkilöstön kanssa.

Työsuojeluvaltuutetulla on oikeus saada

- työterveyshuollolta tietoja, joilla on merkitystä työntekijöiden terveydelle ja työpaikan olosuhteiden kehittämiseksi. Tietyt työntekijän terveydentilaan liittyviä tietoja voi saada vain kyseisen työntekijän yksilöidyllä luvalla
- työterveyshuoltoon liittyviä asiakirjoja tarkistaakseen, onko työntekijöitä kohdeltu tasapuolisesti
- työsuojelun valvontalain ja alan sopimuksen mukaisesti käyttää työaikaan tehtäviensä suorittamiseen. Laki ja sopimukset määrittelevät ajankäytön minimin. Tarvittaessa työaika tulisi voida käyttää enemmän, jos tehtävät sitä edellyttävät
- koulutusta, joka auttaa työterveyshuollon arvioimisessa ja työntekijöiden terveyden ja turvallisuuden edistämiseksi. Koulutusta tarjoavat muun muassa ammattiliitot ja Työturvallisuuskeskus.